

Prantl Karl Anton Eugen (1849-1893)

Wybitny znawca paprotników

Urodził się 10 września 1849 roku w Monachium, w rodzinie profesora filozofii Karla von Prantla. Po ukończeniu Gimnazjum Maksymiliana rozpoczął studia na Uniwersytecie w Monachium. Swoją wiedzę botaniczną zdobywał wówczas nie tylko w laboratoriach profesorów von Naegeli'ego i Radlkofera, ale i podczas wycieczek po okolicach Monachium i po bawarskich Alpach. Zachęcony przez ówczesnego docenta prywatnego, a później profesora botaniki w Cordobie w Argentynie, doktora Paula Günthera Lorentza, zajął się studiowaniem bawarskich mchów.

W roku 1870 na podstawie nagrodzonej przez Fakultet Filozoficzny rozprawy „Das Inulin” uzyskał stopień doktora filozofii, po czym, jako asystent prof. von Naegeli'ego, kontynuował badania jastrzębca, które wcześniej prowadzili Lorentz i Molendo. Jesienią 1871 roku przeniósł się do Würzburga, gdzie pod kierunkiem prof. von Sachsa poświęcił się studiom fizjologicznym, na podstawie których habilitował się w roku 1873, pisząc pracę „Untersuchungen über die Regeneration der Vegetationspunkte der Angiospermenwurzeln”. Po habilitacji zajął się filogenezą i systematyką paprotników, zwłaszcza paproci, na temat których w latach 1875-1892 opublikował 21 prac. Ponadto prowadził badania florystyczne.

W roku 1874 na prośbę prof. von Sachsa napisał swój słynny, przeznaczony dla szkół średnich, wykorzystywany jednak często również przez studentów „Lehrbuch der Botanik, bearbeitet unter Zugrundelegung des Lehrbuchs der Botanik von J. Sachs”. Podręcznik ten, którego ulepszona wersja – „Lehrbuch der Botanik für mittlere und höhere Lehranstalten” – ukazała się w roku 1878, doczekał się ośmiu wydań (ostatnie w roku 1986) i był tłumaczony na język angielski, włoski, hiszpański i węgierski. Aby kolejne jego wydania były zgodne z najbardziej aktualnym stanem wiedzy, Prantl przyswajał sobie niewiarygodną wprost ilość informacji z różnych dziedzin.

Jesienią 1876 roku mianowany został profesorem Akademii Leśnictwa w Aschaffenburgu, gdzie zastał nie najlepsze warunki do pracy dydaktycznej, jednak dzięki pracowitości i uporowi udało mu się je znacznie poprawić. Poza badaniem paprotników zajmował się wówczas również badaniami groźnych dla drzew iglastych pasożytniczych grzybów z rodzaju *Hysterium*. W październiku 1889 roku objął po Englerze, który odszedł do Berlina, Katedrę Botaniki oraz kierownictwo Ogrodu Botanicznego i Muzeum Botanicznego we Wrocławiu. Natychmiast niemal został członkiem Śląskiego Towarzystwa Kultury Ojczystej, a już w grudniu 1889 roku wybrany został sekretarzem jego Sekcji Sadów i Ogrodów. Współpracował z Englerem nad wydaniem dzieła „Die natürlichen Pflanzenfamilien”, dla którego opracowywał m.in. brzoźowate, bukowate, jaskrowate, makowate i krzyżowe. Założył we Wrocławiu czasopismo „Arbeiten aus dem Königlichen Botanischen Garten zu Breslau”, w którego pierwszym zeszycie zamieścił pierwszą część pracy „Das System der Farne”. Prezentująca naturalny system paproci praca miała być ukoronowaniem jego badań, jednak nie zdołał jej już ukończyć, gdyż niedługo po przybyciu do Wrocławia zaczął ponownie cierpieć na dawną chorobę płuc, która w końcu doprowadziła do

gruźlicy. Zmarł 24 lutego 1893 roku we Wrocławiu, mając zaledwie 44 lata. Pochowany został w rodzinnym grobowcu w Monachium.

Źródła:

- Limpricht C. G. 1893. Jber. Schl. Ges. vaterl. Kultur 71. Nekrologe. S. 11-14.
Mularczyk M. 1998. Historia Ogródu Bot. Uniw. Wrocł. S. 173-175.
Pater M. 1997. Historia Uniwersytetu Wrocławskiego do roku 1918. Wrocław. S. 202.
Wunschmann E. 1907. Allg. Deutsche Biogr. 53. S. 106-107.

Portret ze zbiorów Archiwum Uniwersytetu Wrocławskiego.